

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.736/2019/4.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Molnár Tibor Tamás előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Váci Tímea ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Lóránd ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.209/2018/5/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 29.P.23.948/2017/5.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes által üzemeltetett ... portálon 2017. július 31-én „Így károgták végig a vizes vb-t a hontalan firkászok” címmel cikk jelent meg. Az írás a felperest „hontalan firkásznak,” „ócsároló nemzetgyalázónak,” „magyar sikerek, illetve minden ami magyar ellendrukkerének,” „gyalázkodónak,” „óbégatónak,” „hivatásos nemzetrontónak,” „a sivalkodó tengely tagjának,”

„képmutató, kicsinyes, hírhedt sivalkodónak," a „legundorítóbb hontalannak" nevezte, a budapesti vizes világbajnokság megnyitójáról szóló írásait pedig „károgásnak," „sivalkodásnak," „gyalázkodásnak," „óbégatásnak," „a cinikus hiszti képmutatóan kicsinyes maxon járatásának," „nyöszörgésnek," „köpködéseknek" és „az ostoba cinizmus mintapéldányának" minősítette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresete annak megállapítására irányult, hogy az alperes a cikk idézett kijelentéseivel megsértette a becsülethez fűződő személyiségi jogát, kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, és kötelezze elégtétel adására, valamint 500.000 forint és járulékainak megfelelő sérelemdíj megfizetésére.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes közérdeklődésre számot tartó témában: a budapesti vizes világbajnokság megnyitója kapcsán széles sajtónyilvánosság előtt éles hangú kritikát fogalmazott meg, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. §-a alapján köteles eltérni az őt emiatt ért bírálatokat.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát az általa közzétett cikk azon kijelentéseivel, amely a felperest „hontalan firkásznak," „ócsároló nemzetgyalázónak," „hivatásos nemzetrontónak" és „a legundorítóbb hontalannak" nevezte. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte elégtétel adására, valamint 300.000 forint és járulékainak megfelelő sérelemdíj megfizetésére; ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és rendelkezett az elsőfokú eljárási költség és illeték viseléséről.
- [5] A határozatának indokolása szerint a felperes nem vált közszereplővé azzal, hogy a társadalom tájékoztatásának egyik fórumánál végzett tevékenységet. Az a tény azonban, hogy kritikusan értékelt egy közéleti eseményt: a hazánkban megrendezett 17. FINA Világbajnokság megnyitóját, lehetőséget adott az ezzel ellentétes kritikai észrevételek megtételére akár e közéleti eseménnyel, akár az eseményt értékelő személlyel szemben. A felperes személyét érintő azon bírálat ugyanakkor, amely őt „hontalan firkásznak," „ócsároló nemzetgyalázónak," „hivatásos nemzetrontónak" és „a legundorítóbb hontalannak" minősítette, indokolatlanul bántó volt, hiszen megfosztotta az állampolgárság alkotmányos alapjogától és megkérdőjelezte a nemzethez tartozását, amelyet lealacsonyító jelzőkkel fokozott. Ezért e kijelentések megsértették a felperes Ptk. 2:45. § (1) bekezdésében védett becsületét. Erre tekintettel a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést megállapította, a b) pont szerint az alperest a további jogsértéstől eltiltotta, valamint a c) pont alapján elégtételadásra és a Ptk. 2:52. §-a szerint 350.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [6] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta, és a keresetet elutasította, valamint rendelkezett az első- és másodfokú eljárási költség és illeték viseléséről.
- [7] A jogerős ítélet indokolása szerint a demokratikus társadalmak alappillére a szólásszabadság, amely biztosítja, hogy a társadalom tagjai akadályok nélkül fejthessék ki gondolataikat a közösséget érintő kérdésekben. Ez az alapjog nem korlátozható, annak - az Alkotmánybíróság határozataiban írt szempontok szerint - gátat szabhatnak a személyiségi jogok. Annak eldöntése során, hogy jelen esetben a véleménynyilvánítás szabadsága vagy a felperes személyiségi jogai élveznek-e elsőbbséget, a másodfokú bíróság abból indult ki, hogy a közéleti megnyilvánulások stílusát jelentős részben az újságírók alakítják, a közügyek alakítóinak személyiségét érintő megnyilvánulások túlnyomó része pedig szükségszerűen és elkerülhetetlenül a politikai véleménynyilvánítás védelmi körébe tartozik (7/2014. (III. 7.) AB határozat [48]). A Magyarországon rendezett világbajnokság

nem önmagában a sportesemény világméretű jellege miatt került a közérdeklődés homlokterébe, hanem azért, mert annak megrendezése, kivitelezése, lebonyolítása politikai viták keresztútjában zajlott. A felperes cikke, amelyre az alperes írása reagált, maga is tartalmazott politikai állásfoglalásokat, hiszen kitért a rendezvény költségeire és a menekültválogatott nevének elhallgatására. Emiatt a felperes tevékenysége a politikai közbeszéd része lett, amely folytán a személye is széles körben bírálhatóvá vált. Ennek tükrében a felperes a kereset tárgyát képező valamennyi kijelentést köteles eltűnni, hiszen azok között nincs minőségi különbség. Ezek a jelzők - a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalásban írt szempontok alapján - azt fejezik ki, hogy a cikk szerzője szerint a felperes nem elég hazafias módon állt hozzá egy olyan eseményhez, amely az ország pozitív nemzetközi megítélését igyekezett támogatni. A sérelmezett közlések mindegyike ezen indulatot kívánta plasztikussá tenni, így a „hontalan” jelző is, amelyet a szerző - az elsőfokú bíróság értelmezésétől eltérően - nem közjogi értelemben használt. Noha e kritikát a cikk írója szélsőséges, sok esetben a közízlésnek vélhetően nem megfelelő módon fejezte ki, ez a perbeli szituációban nem eredményezett jogsértést, hiszen a cikk idézte a felperes azon megnyilatkozásait, amelyek a bírálatot kiváltották, ezek pedig szorosan kapcsolódtak egy közügyhöz, így nem voltak öncélúak, továbbá nem kérdőjelezték meg a felperes általános emberi értékeit. Ezért a másodfokú bíróság a keresetet alaptalannak találta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 2:42. § (2) bekezdését, 2:44. §-át, valamint 2:45. § (1) bekezdését. Érvelése szerint a másodfokú bíróság helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság által jogsértőnek talált kijelentések nem öncélú és indokolatlan sértések. E jelzők ugyanis nem a sporteseményhez, mint közügyhöz, hanem az ő személyéhez kapcsolódnak, továbbá indokolatlanul és aránytalanul bántóak. Mindez a fokozott tűrési kötelezettség mellett is, meghaladja a 7/2014. (III.7.) AB határozat szerinti véleménynyilvánítási szabadság véd.
- [9] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [10] A Kúria a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (1) és (2) bekezdései alapján a jogerős ítéletet bizonyítás felvétele nélkül, a rendelkezésre álló iratok alapulvételével, a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, így arról döntött, hogy a jogerős ítélet sérti-e a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat.
- [11] Ennek során abból indult ki, hogy az Alkotmánybíróság több határozatában, így a 36/1994. (VI.24.), a 7/2014. (III.7.) és a 13/2014. (IV.18.) AB határozataiban is megállapította: az Alaptörvény IX. cikkének (1) és (2) bekezdései a szabad vélemény-nyilvánításhoz való jogot a vélemény érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védik. Az olyan értékítéletek pedig, amelyek közügyekre vonatkoznak, fokozott alkotmányos védelmet élveznek még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak. A közügyek vitatása ugyanis a demokratikus társadalom létezésének és fejlődésének nélkülözhetetlen eleme, amely feltételezi a különböző politikai nézetek, vélemények szabad kinyilvánítását, a közhatalom működésének bírálatát. Az Alaptörvény IX. cikkének (4) bekezdése és a Ptk. 2:44. §-a alapján azonban a vélemény-nyilvánítás lehetőségei közügyekben sem korlátlanok, az emberi méltóság védelme ugyanis - az adott eset valamennyi körülményének gondos mérlegelése esetén - a vélemény-nyilvánítás szabadságának indokolt külső korlátja lehet. Erre tekintettel az öncélú gyalázkodás, a szemben álló fél megalázására törekvés még a közügyek megvitatása során sem élvezhet alkotmányos védelmet.

- [12] Annak eldöntése során, hogy az alperes az adott esetben átlépte-e a véleménynyilvánítás megengedett határait, a sérelmezett közlést a maga egészében, annak valóságos tartalma szerint kellett megvizsgálni, az értékelés során pedig tekintettel kellett lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra (PK 12. számú állásfoglalás II. pontja). Ezen szempontok alapulvételével a jogerős ítélet okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes nem sértette meg a felperes becsületét az elsőfokú bíróság által jogsértőnek talált jelzők használatával. A felperes ugyanis - széles sajtónyilvánosság előtt - közérdeklődésre számot tartót témában: a vizes világbajnokság megnyitója kapcsán nyilvánított véleményt. Ezzel részese lett az e körben zajló közvitának, amely azt eredményezte, hogy nemcsak az általa kifejtett vélemény, hanem ehhez kapcsolódóan az ő személye is bírálat tárgyává válhatott. Márpedig ezen kritikák kapcsán a felperest fokozott tűrési kötelezettség terhelte, amelyet felülvizsgálati kérelmének tartalma szerint, ő maga sem vitatott. Ezen fokozott tűrési kötelezettség határait az elsőfokú bíróság által jogsértőnek talált jelzők nem lépték át. Ahogy azt a másodfokú bíróság helyesen megállapította, a perben sérelmezett kifejezések a cikk írójának felháborodását fejezték ki azért, mert álláspontja szerint a felperes hazafiatlan módon és alaptalanul bírálta a világbajnokság megnyitójának színvonalát. E közvita részeként megfogalmazott, felfokozott és éles hangvételű kritika nem minősíthető sem öncélúak, sem indokolatlanul bántónak, így az nem sérti a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát.
- [13] A kifejtett okok miatt a jogerős ítélet nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [14] Alaptörvény IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdései,
Ptk. 2:42. § (2) bekezdése, 2:44. §, 2:45. § (1) bekezdése

Záró rész

- [15] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [16] Az alperesnek áthárítható felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2020. szeptember 16.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

S.K.

bírósági ügyintéző